

ประเด็น ยุทธศาสตร์ ฉบับที่ A12	3 ก.พ. 68	วิทยาลัยการทัพบก
ประเด็น ยุทธศาสตร์ ได้หวัน	“ได้หวัน” พลิกวิกฤต “สมองไหล” ดึงคนเก่งกลับประเทศ	
ประเด็นสำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> - ได้หวันพลิกสถานการณ์เป็นโอกาสพัฒนาประเทศ - ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเกินความคาดหมาย - การพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง 	

“ได้หวัน” เผชิญปัญหาสมองไหล แต่กลับพลิกวิกฤตเป็นโอกาส ด้วยนโยบายดึงดูดคนเก่งกลับประเทศ เพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมและเศรษฐกิจ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันระดับโลก

รัฐบาลไทยได้มีมติเห็นชอบ มาตรการภาษีดึงดูดคนเก่งกลับบ้าน สนับสนุนให้คนไทยที่มีความสามารถและทำงานในต่างประเทศเดินทางกลับมาทำงานในไทยเพื่อฟื้นเศรษฐกิจ โดยเฉพาะบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ แต่ความพยายามดึงดูดคนเก่งมีความสามารถที่ไปทำงานอยู่ในต่างประเทศ ให้กลับมาทำงานในประเทศไทย จะเห็นว่ามีมาหลายปีแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับเทรนด์ย้ายถิ่นเกิดทั่วโลก ซึ่งทุกประเทศก็พยายามหาทางดึงตัวกลับ

“ได้หวัน” ก็เหมือนกับประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ ที่มองเห็นว่าตลาดแรงงานทักษะสูงระดับโลกมีการแข่งขันสูงขึ้นเรื่อยๆ ดึงดูดคนเก่ง การศึกษาดี ไปทำงานในต่างประเทศ แต่ต่างจากหลายประเทศที่ประสบปัญหา “สมองไหล” ได้หวันได้เห็นผู้อพยพที่มีทักษะจำนวนมากกลับบ้านเกิดเพื่อกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 20 ได้หวันเผชิญกับปัญหา “สมองไหล” อย่างหนัก เมื่อประชากรจำนวนมากเดินทางไปศึกษาต่อและทำงานในต่างประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐฯ สถิติชี้ให้เห็นว่าในช่วงทศวรรษ 1970 และ 1980 มีชาวได้หวันถึง 20% ที่เดินทางไปศึกษาต่อในระดับสูงในต่างประเทศ และมีเพียงส่วนน้อยที่กลับมา ในปี 1979 ซึ่งเป็นจุดสูงสุดของวิกฤต มีเพียง 8% ของนักศึกษาที่ไปเรียนต่อต่างประเทศที่กลับมาได้หวันหลังจบการศึกษา

ไต้หวันพลิกสถานการณ์เป็นโอกาสพัฒนาประเทศ

แทนที่จะจมอยู่กับวิกฤต ไต้หวันกลับสามารถพลิกสถานการณ์ให้กลายเป็นโอกาสในการพัฒนาประเทศ โดยอาศัยกลยุทธ์ที่ชาญฉลาดหลายอย่าง

นโยบายการศึกษาที่มองการณ์ไกล

แทนที่จะทุ่มงบประมาณไปกับการศึกษาระดับสูง รัฐบาลไต้หวันเน้นลงทุนในการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา ในปี 1961 โรงเรียนประถมและมัธยมได้รับงบประมาณถึง 80% ของเงินทุนการศึกษาสาธารณะทั้งหมด นโยบายนี้สร้างแรงงานฝีมือที่ตอบโจทยอุตสาหกรรมภายในประเทศ ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสให้ผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับสูงได้เดินทางไปเรียนต่ออย่างต่างประเทศ

สร้างเครือข่ายกับชุมชนพลัดถิ่น

รัฐบาลไต้หวันตระหนักถึงศักยภาพของผู้อพยพในฐานะทรัพยากรสำคัญ จึงจัดตั้ง **สภาเยาวชนแห่งชาติ** ในช่วงต้นทศวรรษ 1970 เพื่อเชื่อมโยงธุรกิจไต้หวันกับผู้อพยพที่มีทักษะ มีการติดตามผู้อพยพในฐานะข้อมูลโฆษณาในงานในต่างประเทศ และให้เงินอุดหนุนการเดินทางและการจัดหางานชั่วคราวแก่ผู้ที่อาจกลับประเทศ

สร้างสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดผู้มีความสามารถ

โครงการที่โดดเด่นที่สุดคือ การสร้างสวนอุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์ฮินชูในปี 1980 ซึ่งเป็นเหมือน “ซิลิคอนวัลเลย์แห่งไต้หวัน” รัฐบาลให้สิ่งจูงใจทางการเงินและวางแผนโครงสร้างพื้นฐานสำหรับบริษัทที่ย้ายมาหรือก่อตั้งในพื้นที่ มีการจัดหาที่อยู่อาศัยและบริการเชิงพาณิชย์แบบตะวันตกที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อดึงดูดชาวไต้หวันที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศ

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเกินความคาดหมาย การกลับมาของ “นักบินอวกาศ”

ในช่วงปี 1985-1990 มีผู้อพยพกว่า 50,000 คนกลับมาไต้หวัน โดยนำความรู้และ ประสบการณ์เครือข่ายระดับโลกกลับมาด้วย กลายเป็นกำลังสำคัญในการยกระดับอุตสาหกรรมไต้หวันสู่เทคโนโลยีขั้นสูง เพราะหลายคนเดินทางไปมาระหว่างซิลิคอนวัลเลย์และไต้หวัน ผู้บริหารในบริษัทขนาดใหญ่ของไต้หวันเป็นอดีตผู้อพยพแหล่งความเชี่ยวชาญทางเทคนิคและการจัดการนี้เป็นผลมาจากการย้ายถิ่นฐาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของไต้หวันอย่างรวดเร็ว

ความสำเร็จของพื้นที่อุตสาหกรรมวิทยาศาสตร์อินชู

ภายในปี 2000 ที่แห่งนี้จ้างพนักงานกว่า 102,000 คนและสร้างยอดขายถึง 28 พันล้านดอลลาร์ ที่น่าสนใจคือ 113 จาก 289 บริษัทในสวนถูกก่อตั้งโดยชาวไต้หวันที่จบการศึกษาจากสหรัฐฯ แม้ว่าจะไม่ได้มุ่งเป้าไปที่ผู้อพยพ โดยเฉพาะ แต่แรงบันดาลใจสำหรับสวนนี้มาจากต่างประเทศ เป้าหมายหนึ่งคือ เพื่อรวมตัวกันของความเชี่ยวชาญเชิงสร้างสรรค์ที่พบในซิลิคอนวัลเลย์และที่อื่นๆ สวนนี้เริ่มต้นในปี 1980 เมื่อรัฐบาลให้สิ่งจูงใจทางการเงินและวางแผนโครงสร้างพื้นฐานสำหรับบริษัทที่ย้ายมาหรือก่อตั้งในพื้นที่ มี

การจัดการที่อยู่อาศัยและบริการเชิงพาณิชย์แบบตะวันตกที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อดึงดูดชาวไต้หวันที่อาศัยอยู่ในต่างประเทศ รัฐบาลสนับสนุนการประชุมนานาชาติด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อให้คนงานในพื้นที่เข้าถึงชุมชนวิทยาศาสตร์นานาชาติมากขึ้น

พื้นที่นี้ประสบความสำเร็จในการดึงดูดทั้งบริษัทเทคโนโลยีชั้นสูงและผู้อพยพที่กลับมา บริษัทในสวนจ้างพนักงาน 102,000 คนและสร้างยอดขาย 2.8 หมื่นล้านดอลลาร์ในปี 2000 แม้ว่าจะมีผู้อพยพที่กลับมาเพียง 4,108 คนทำงานในพื้นที่นี้ แต่ 113 จาก 289 บริษัทในพื้นที่ถูกก่อตั้งโดยชาวไต้หวันที่จบการศึกษาจากสหรัฐฯ และ 478 คนจากผู้กลับมามีปริญญาเอก การเชื่อมต่อกับต่างประเทศยังคงมีคุณค่า 70 บริษัทยังมีสำนักงานในซิลิคอนวัลเลย์และหลายแห่งหมุนเวียนบุคลากรระหว่างสำนักงาน พื้นที่นี้เป็นศูนย์กลางของภาคการวิจัยและพัฒนาของไต้หวันที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็วและเป็นผู้มีส่วนสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งของประเทศ

การพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง

ด้วยความรู้และเครือข่ายของผู้อพยพที่กลับมา ไต้หวันสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงได้อย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์ของโลก

บทเรียนจากไต้หวัน

สะท้อนให้เห็นว่า การย้ายถิ่นฐานของแรงงานทักษะสูงไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องเลวร้ายเสมอไป หากวางแผนดีและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม “สมองไหล” ก็สามารถกลายเป็น “คลังสมอง” ที่หมุนเวียนความรู้และประสบการณ์ระหว่างประเทศ เป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว แต่สิ่งสำคัญคือความสำเร็จของไต้หวันเกิดขึ้นในบริบทเฉพาะ ทั้งการเติบโตทางเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งและเสถียรภาพทางการเมืองที่ค่อนข้างมั่นคง ประเทศอื่นๆ

แม้ทุกประเทศจะมีบริบทแตกต่างกัน แต่แนวคิดสำคัญที่ได้วันใช้ ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในการศึกษาที่ตรงความต้องการ การสร้างเครือข่ายกับชุมชนพลัดถิ่น และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดึงดูดผู้มีความสามารถ เป็นบทเรียนที่น่าสนใจสำหรับประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ในการรับมือกับความท้าทายของโลกยุคโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนวิกฤต “สมองไหล” ให้เป็นโอกาสในการพัฒนาประเทศ

พ.อ.สุเทพ ยั่งยืน

อจ.อก.สมย.วทบ.

อ้างอิง:

สืบค้นได้จาก : <https://www.thansettakij.com/business/economy/603215>